

Četvrta lekcija

Pravila predočavanja dokaza

Koji bi se dokazi trebali uzimati u obzir na sudu?

Obrazovni ciljevi	Shvatiti princip predočavanja dokaza na sudu.
Učenički zadaci	Razmotriti koja bi se vrsta dokaza trebala priznavati na sudu, te kakve dokaze ne bi trebalo koristiti.
Sredstva	Kartice za raspravu (materijal za učenike 8.2) za svaku grupu od 4 do 6 učenika.
Metode	Rad u manjim grupama; diskusija u kojoj učestvuje cijeli razred.

Osnovne informacije

Jedan od ključnih elemenata u svakom sistemu krivičnog pravosuđa jeste skup pravila kojima se određuje koje dokaze bi trebalo priznati na sudu, a koje ne bi, kako bi suđenje bilo pošteno. Na primjer, je li ispravno koristiti „glasine“ kao dokaze, tj. nešto čemu nije prisustvovao svjedok direktno, nego mu je to neko prepričao; nadalje, dokaze koji su iznuđeni mučenjem ili prijetnjama nasiljem; dokaze dobivene putem „sugestivnih pitanja“, tj. pitanja koja navode svjedoka na to šta da kaže?

Lekcija

Nastavnik započinje čas predstavljajući sljedeću odredbu iz Evropske konvencije o ljudskim pravima (1950.), usmeno i pismeno na tabli ili stalku s tablom:

„ Svako ko je optužen za krivično djelo smatra se nevinim dok se njegova krivica po zakonu ne dokaže.“

Evropska konvencija o ljudskim pravima (1950.), član 6. Stav 2.

Nastavnik potiče učenike da objasne ovu odredbu. Nastavnik može dodati kategoriju početne pretpostavke nevinosti. Učenici bi trebali razumjeti važnost ovog principa za pravično suđenje i morali bi naučiti da optužena osoba može biti osuđena samo ako je priloženo dovoljno dokaza koji dokazuju njenu krivnju. U ovoj lekciji učenici će promatrati pravila o izvođenju dokaza na sudu.

Učenici bi trebali formirati grupe od 4 do 6 članova.

Zatim nastavnik govori o kaznenom djelu koje se odvija. Tiče se mladića po imenu Manuel, koji je optužen da je ukrao automobil koji pripada g. Kay-u. Automobil je nestao ispred njegove kuće kasno navečer i pronađen je napušten izvan sela sljedećeg jutra. Poliven je benzinom i zapaljen. Manuela je uhvatila policija kasnije te sedmice i optužila ga za krađu i počinjenu štetu.

Nastavnik, potom, svakoj grupi daje set kartica za diskusiju. Na svakoj kartici nalazi se jedan od dokaza pomoću kojih tužilac na suđenju dokazuje Manuelovu krivicu.

Nastavnik traži od grupa da:

- 1. poredaju dokaze određenim redom – od najjačeg do najslabijeg;
- 2. odluče da li bi neke od dokaza trebalo isključiti na osnovu toga što nisu relevantni ili su nepošteni.

Grupe izlažu svoje ideje ostatku razreda i pokušavaju postići saglasnost o tome koje bi dokaze trebalo prihvatiti kao valjane, a koje ne.

Nastavnik upućuje učenike da se vrate u svoje grupe i razmisle o sljedećem:

- Koja biste pitanja sada željeli da sud postavi Manuelu ili tim svjedocima? Zašto?
- Ima li nekih pitanja za koja bi bilo nepošteno da ih sud postavi? Ukoliko ima, zašto?

Grupe izlažu svoje ideje, a razred zajednički nastoji sastaviti listu vrsta dokaza i tipova pitanja za koja smatraju da ih ne bi bilo ispravno koristiti, odnosno postavljati na sudu.

Ako vrijeme dopusti, ova lekcija može voditi do istraživačkog zadatka. Za domaću zadaću učenici treba da prouče pravila predočavanja dokaza koja važe za krivične procese u njihovoj zemlji, te da svoje rezultate prezentiraju ostatku razreda na sljedećem času.